

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження
Порядку використання електронних довірчих послуг в органах державної
влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та
організаціях державної форми власності»

I. Визначення проблеми

З метою гармонізації українського законодавства із законодавством Європейського Союзу, а саме з Директивою 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 1999 року про рамки Співтовариства для електронних цифрових підписів, Верховною Радою України було прийнято Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV «Про електронний цифровий підпис».

Зазначений Закон визначає правовий статус електронного цифрового підпису та регулює відносини, що виникають при використанні електронного цифрового підпису.

За більш як десятиліття існування сфери електронного цифрового підпису, запровадженої Законом України «Про електронний цифровий підпис», низка законодавчих актів включила в себе положення щодо особливостей використання електронного цифрового підпису в певних сферах регулювання суспільних відносин.

23 липня 2014 року на заміну Директиві 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 1999 року про рамки Співтовариства для електронних цифрових підписів прийнято Регламент (ЄС) № 910/2014 Європейського Парламенту та Ради від 23 липня 2014 року щодо електронної ідентифікації та довірчих послуг для цілей електронних транзакцій на внутрішньому ринку, що скасовує Директиву 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та Ради.

Закон України від 05 жовтня 2017 року № 2155-VIII «Про електронні довірчі послуги» прийнято Верховною Радою України з метою реформування законодавства у сфері електронного цифрового підпису шляхом гармонізації із положенням Регламенту (ЄС) № 910/2014 Європейського Парламенту та Ради від 23 липня 2014 року щодо електронної ідентифікації та довірчих послуг для цілей електронних транзакцій на внутрішньому ринку, що скасовує Директиву 1999/93/ЄС Європейського Парламенту та Ради.

Зазначений Закон спрямований на запровадження в Україні моделі та принципів надання електронних довірчих послуг Європейського Союзу, не руйнуючи системи взаємодії суб'єктів відносин у сфері електронного цифрового підпису, що склалась в Україні.

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях державної форми власності» (далі – проект постанови) розроблено для забезпечення використання нового понятійного апарату, запровадженого у зв'язку з

прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги», зокрема враховано вимоги частини другої статті 17 зазначеного Закону, згідно з якими електронна взаємодія фізичних та юридичних осіб, яка потребує відправлення, отримання, використання та постійного зберігання за участю третіх осіб електронних даних, аналоги яких на паперових носіях повинні містити власноручний підпис відповідно до законодавства, а також автентифікація в складових частинах інформаційних систем, в яких здійснюється обробка таких електронних даних та володільцями інформації, в яких є органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної форми власності, повинні здійснюватися з використанням кваліфікованих електронних довірчих послуг.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації державної форми власності для засвідчення чинності відкритого ключа використовують лише кваліфікований сертифікат відкритого ключа, а для реалізації повноважень, спрямованих на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків фізичної або юридичної особи відповідно до закону, застосовують виключно засоби кваліфікованого електронного підпису чи печатки, які мають вбудовані апаратно-програмні засоби, що забезпечують захист записаних на них даних від несанкціонованого доступу, від безпосереднього ознайомлення із значенням параметрів особистих ключів та їх копіювання.

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		Ні
Держава	Так	
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	Так	

II. Цілі державного регулювання

Проект постанови розроблено з метою визначення вимог до використання, отримання та застосування кваліфікованих електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях державної форми власності, шляхом прийняття нормативно-правового акта, передбаченого частиною третьою статті 17 Закону України «Про електронні довірчі послуги».

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 «Status quo»	Невиконання частини третьої статті 17 Закону України «Про електронні довірчі послуги» та збереження чинного порядку застосування електронного цифрового підпису в державних установах

Альтернатива 2 Прийняття нового нормативно-правового акта із включенням до нього положень, які визначають лише нові терміни. Визнання таким, що втратив чинність порядку застосування електронного цифрового підпису в державних установах	Забезпечення використання нового понятійного апарату, запровадженого у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги», визначення нових термінів без включення положень обов'язкових вимог щодо використання електронної позначки часу та особистої присутності підписувача у кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг при здійсненні ідентифікації фізичної особи (особи уповноваженого представника)
Альтернатива 3 Прийняття нового нормативно-правового акта, який відповідає Закону України «Про електронні довірчі послуги» (запобігає можливості вчинення шахрайських дій). Визнання таким, що втратив чинність порядку застосування електронного цифрового підпису в державних установах	Забезпечення використання нового понятійного апарату, запровадженого у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги», визначення нових термінів одночасно з обов'язковим використанням електронної позначки часу та особистої присутності фізичної особи (особи уповноваженого представника) у кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг при здійсненні ідентифікації фізичної особи (особи уповноваженого представника)

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	0	0
Альтернатива 2	Сприятиме приведенню у відповідність із Законом України «Про електронні довірчі послуги» лише в частині використання нового понятійного апарату	Імовірна втрата коштів у зв'язку з можливістю вчинення шахрайських дій у разі зняття обов'язкової присутності підписувача при здійсненні ідентифікації фізичної особи (особи уповноваженого представника) під час формування та видачі кваліфікованого сертифіката відкритого ключа
Альтернатива 3	Застосування нового понятійного апарату у зв'язку з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги»;	0

	<p>можливість використання, як правило, на договірних засадах всіх кваліфікованих електронних довірчих послуг;</p> <p>забезпечення найвищого рівня достовірності під час ідентифікації посадових осіб державних установ у державних інформаційних ресурсах, у процесі надання адміністративних та інших послуг в електронній формі, здійснення інформаційного обміну з іншими юридичними особами;</p> <p>забезпечення розвитку сфери електронних довірчих послуг;</p> <p>встановлення чинності сертифіката відкритого ключа на момент його накладення;</p> <p>посилення організаційних заходів з підвищення контролю при здійсненні ідентифікації фізичної особи (особи уповноваженого представника) під час формування та видачі кваліфікованого сертифіката відкритого ключа;</p> <p>запобігання можливості вчинення шахрайських дій;</p> <p>підвищення рівня довіри до електронних документів, на які накладено кваліфікований електронний підпис державної установи</p>	
--	---	--

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	0	0
Альтернатива 2	0	0
Альтернатива 3	0	0

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	8	17258	0	0	17266
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,05	99,95	0	0	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	0	0
Альтернатива 2	<p>Сприятиме приведенню у відповідність із Законом України «Про електронні довірчі послуги» лише в частині використання нового понятійного апарату</p>	<p>Імовірна втрата коштів у зв'язку з можливістю вчинення шахрайських дій у разі зняття обов'язкової присутності підписувача при здійсненні ідентифікації фізичної особи (особи уповноваженого представника) під час формування та видачі кваліфікованого сертифіката відкритого ключа</p>
Альтернатива 3	<p>Застосування нового понятійного апарату у зв'язку з з прийняттям Закону України «Про електронні довірчі послуги»;</p> <p>можливість використання, як правило, на договірних засадах всіх кваліфікованих електронних довірчих послуг;</p> <p>забезпечення найвищого рівня достовірності під час ідентифікації посадових осіб державних підприємств у державних інформаційних ресурсах, у процесі надання адміністративних та інших послуг в електронній формі, здійснення інформаційного обміну з іншими юридичними особами;</p> <p>забезпечення розвитку сфери електронних довірчих послуг;</p> <p>встановлення чинності сертифіката відкритого ключа на момент накладення;</p> <p>посилення організаційних заходів з підвищення контролю при здійсненні ідентифікації фізичної особи (особи уповноваженого представника) під час формування та видачі кваліфікованого сертифіката відкритого ключа;</p> <p>запобігання можливості вчинення шахрайських дій;</p> <p>підвищення рівня довіри до</p>	0

	електронних документів, на які накладено кваліфікований електронний підпис державного підприємства	
--	--	--

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0	0
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0	0
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	0	0
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	0	0
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0	0
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	0	0
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0	0
8	Інше (уточнити), гривень	0	0
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	0	0
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	0	0
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	0	0

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання / підвищення кваліфікації персоналу тощо	0	0	0

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	0	0

Вид витрат	Витрати на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	0	0	0	0

Вид витрат	Витрати на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо)	0	0	0	0

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
------------	---	--	--------------------------	------------------------

	експертизи тощо)	(за рік – стартовий)		
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	0	0	0	0

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	0	0	0

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	0	0

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	0
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	0
Альтернатива 3. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	0

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Невиконання частини третьої статті 17, абзацу третього пункту 8 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про електронні довірчі послуги»
Альтернатива 2	2	Часткове приведення проекту у відповідність із Законом України «Про електронні довірчі послуги» лише в частині використання нового понятійного апарату
Альтернатива 3	4	<p>Приведення у відповідність із Законом України «Про електронні довірчі послуги» шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> забезпечення найвищого рівня достовірності під час ідентифікації посадових осіб державних установ у державних інформаційних ресурсах, у процесі надання адміністративних та інших послуг в електронній формі, здійснення інформаційного обміну з іншими юридичними особами; забезпечення розвитку сфери електронних довірчих послуг; встановлення чинності сертифіката відкритого ключа на момент його накладення; посилення організаційних заходів з підвищення контролю при здійсненні ідентифікації фізичної особи (особи уповноваженого представника) під час формування та видачі кваліфікованого сертифіката відкритого ключа; запобігання можливості вчинення шахрайських дій; підвищення рівня довіри до електронних документів, на які накладено кваліфікований електронний підпис державної установи.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	0	0	Проблема існує
Альтернатива 2	Приведення проекту у відповідність із Законом України «Про електронні	Імовірна втрата коштів у зв'язку з можливістю вчинення	Проблема частково існує

	довірчі послуги» лише в частині використання нового понятійного апарату	шахрайських дій у разі зняття обов'язкової присутності фізичної особи (особи уповноваженого представника) при здійсненні ідентифікації під час формування та видачі кваліфікованого сертифіката відкритого ключа	
Альтернатива 3	<p>Забезпечення найвищого рівня достовірності під час ідентифікації та автентифікації посадових осіб державних установ у державних інформаційних ресурсах, у процесі надання адміністративних та інших послуг в електронній формі, здійснення інформаційного обміну з іншими юридичними особами;</p> <p>забезпечення розвитку сфери електронних довірчих послуг;</p> <p>встановлення чинності сертифіката відкритого ключа на момент накладення;</p> <p>посилення організаційних заходів з підвищення контролю при здійсненні ідентифікації фізичної особи (особи уповноваженого представника) під час формування та видачі кваліфікованого сертифіката відкритого ключа;</p> <p>запобігання можливості вчинення шахрайських дій;</p> <p>підвищення рівня довіри до електронних документів, на які</p>	0	Проблема вирішена

	накладено кваліфікований електронний підпис державної установи.		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Існування проблеми	Зовнішні ризики відсутні
Альтернатива 2	Часткове вирішення проблеми	Зовнішні ризики відсутні
Альтернатива 3	Вирішення проблеми	Зовнішні ризики відсутні

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основними механізмами, які забезпечують розв'язання визначеної проблеми, є прийняття проекту постанови на відповідність Закону України «Про електронні довірчі послуги» з одночасним посиленням організаційних заходів застосування кваліфікованого електронного підпису чи печатки державними установами.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	0	0	0	0	0
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:	0	0	0	0	0

камеральні	0	0	0	0	0
виїзні	0	0	0	0	0
3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	0	0	0	0	0
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	0	0	0	0	0
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	0	0	0	0	0
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	0	0	0	0	0
7. Інші адміністративні процедури (уточнити):	0	0	0	0	0
Разом за рік	0	0	0	0	0
Сумарно за п'ять років	0	0	0	0	0

Порядковий номер	Назва державного органу	Витрати на адміністрування регулювання за рік, гривень	Сумарні витрати на адміністрування регулювання за п'ять років, гривень
Сумарно бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва	0	0	0

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Акт набирає чинності одночасно із Законом України «Про електронні довірчі послуги» (07 листопада 2018 року), але не раніше дня його опублікування.

Дія акта постійна, оскільки визначає вимоги до використання, отримання та застосування кваліфікованих електронних довірчих послуг в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, установах та організаціях державної форми власності.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Основними показниками результативності акта є:

кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта;

час, що витрачатиметься суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта.

Додатковими показниками результативності акта є:

зменшення втрат коштів державного бюджету, пов'язаних із вчиненням шахрайських дій з використанням кваліфікованого електронного підпису чи печатки в державних установах;

збільшення кількості органів виконавчої влади, підключених до Системи електронної взаємодії органів виконавчої влади.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватись до дня набрання чинності проектом Постанови за допомогою соціологічного методу відстеження результативності шляхом збору та аналізу зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань.

Повторне відстеження планується здійснити через рік з дня набрання чинності проектом постанови, в результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження. У разі виявлення не врегульованих та проблемних питань шляхом аналізу якісних та кількісних показників дії цього акта до нього будуть внесені відповідні зміни.

Періодичне відстеження буде здійснюватися раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів повторного відстеження. Кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюватимуться із значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження.

Для проведення відстеження результативності як цільові групи будуть залучені державні установи.

Аналіз впливу регуляторного акта підготовлено Міністерством юстиції України (вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001, Україна; тел.: (044) 486-87-24.

**Перший заступник Міністра
юстиції України**

Наталія БЕРНАЦЬКА